

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobce: **F. P.**, zastoupeného Mgr. Kateřinou Beranovou, advokátkou se sídlem nám. Přemysla Otakara II. 186/I, Vysoké Mýto, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Královéhradeckého kraje**, se sídlem Ulrichovo nám. 810, Hradec Králové, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 11. 12. 2008, č. j. PVC-11494/ČJ-2008-DP, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 8. 4. 2010, č. j. 30 Ca 20/2009 - 35,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 8. 4. 2010, č. j. 30 Ca 20/2009 - 35, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce podal dne 23. 9. 2008 žádost o obnovu řízení ve věci blokové pokuty ve výši 1.000 Kč uložené za přestupek podle § 22 odst. 1 písm. f) bod 1. zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích (dále jen „zákon o přestupcích“), ve znění účinném do 31. 7. 2011. Tohoto přestupku se měl dopustit tím, že dne 28. 11. 2006 řídil osobní automobil značky Citroën Xsara 2.0 D, rzv. CRJ 17-57 po městském komunikačním okruhu v Chrudimi a při jízdě držel v ruce telefonní přístroj. Správní orgán prvního stupně (Policie České republiky, Okresní ředitelství v Chrudimi) žádost rozhodnutím ze dne 20. 10. 2008 zamítl. Žalobcovu odvolání proti tomuto rozhodnutí zamítla žalovaná v záhlaví specifikovaným rozhodnutím. Žalobu, jíž žalobce brojil proti rozhodnutí žalované, Krajský soud v Hradci Králové zamítl v záhlaví označeným rozsudkem. Rozsudek krajského soudu žalobce (dále též „stěžovatel“) nyní napadá kasační stížností.

[2] Krajský soud v odůvodnění svého rozsudku vycházel ze závěru, že obnova blokového řízení není přípustná (odkazoval přitom na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne

6. 2. 2008, č. j. 3 As 58/2007 – 117; všechna zde citovaná rozhodnutí NSS jsou dostupná na www.nssoud.cz). O tomto závěru však v rámci zdejšího soudu nepanovala všeobecná shoda. Ve věci vedené pod sp. zn. 1 As 21/2010 proto byly předloženy rozšířenému senátu NSS k zodpovězení následující otázky: „Je obnova řízení dle § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu možná i v případě přestupku, který byl projednán v blokovém řízení? Podléhá rozhodnutí, jímž byl zamítnut návrh na obnovu správního řízení, soudnímu přezkumu?“ Předsedkyně senátu z tohoto důvodu řízení o kasační stížnosti přerušila usnesením ze dne 4. 1. 2011, č. j. 1 As 48/2010 – 64. Poté, co rozšířený senát usnesením ze dne 12. 3. 2013, č. j. 1 As 21/2010 – 65, rozhodl o předložených právních otázkách, rozhodla předsedkyně senátu usnesením ze dne 4. 4. 2013, č. j. 1 As 48/2010 – 69, že se v řízení pokračuje.

II. Shrnutí odůvodnění rozsudku krajského soudu

[3] Krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku uvedl, že námitky žalobce, podle nichž se nedopustil přestupku, za který byl blokovou pokutou potrestán, nemohou na věci cokoli změnit. Konstatoval, že zatímco výsledkem řízení podle § 67 a násl. zákona o přestupcích je formalizované rozhodnutí o předepsaných náležitostech, které je možno napadnout odvoláním a následně navrhnout jeho přezkoumání soudem, jediným výstupem blokového řízení je tzv. pokutový blok. Proti uložení pokuty se pak nelze odvolat a žaloba proti němu je proto nepřijatelná. Žádost o obnovu blokového řízení však žalobce fakticky zpochybnil splnění podmínek pro to, aby vůbec mohlo být toto řízení vedeno (tvrdí-li, že přestupek nebyl spolehlivě zjištěn, respektive odvolává svůj souhlas s uložení pokuty s tvrzením, že nedržel v ruce telefonní přístroj). Vrácení řízení do počátečního stadia, konkrétně do fáze před udělením souhlasu s uložení blokové pokuty, by ovšem navodilo situaci, za které by nebylo možno v blokovém řízení pokračovat, neboť by nebyla splněna jedna ze zákonem vyžadovaných podmínek – souhlas s uložení blokové pokuty. Obnova řízení o přestupku, byl-li projednán v blokovém řízení, je tak z povahy věci vyloučena, neboť podmínkou sine qua non tohoto řízení je souhlas účastníka se zjištěním přestupku a uložení sankce.

III. Shrnutí argumentace obsažené v kasační stížnosti

[4] Stěžovatel v kasační stížnosti namítl, že krajský soud došel k nesprávnému posouzení právní otázky, zda řízení ukončené blokovou pokutou lze v případě stěžovatele (ale i obecně) obnovit. Stěžovatel údajně nedal souhlas k tomu, aby byl v blokovém řízení vyřízen přestupek podle § 22 odst. 1 písm. f) bod 1. zákona o přestupcích, ale jiný přestupek. Jedná se tedy o odlišnou situaci od případu řešeného Nejvyšším správním soudem v rozsudku č. j. 3 As 58/2007 – 117, v němž pachatel věděl, jaký přestupek se v blokovém řízení řeší, s blokovým řízením souhlasil a následně napadal pouze to, že se ve skutečnosti řešeného přestupku nedopustil. Stěžovatel však nevěděl, že policista do bloku zapíše jiný přestupek, než který s ním řešil. Pokutový blok je záznamem o blokovém řízení, který se účastníku řízení nedoručuje. Účastník řízení dostává pouze útržek (stvrzenku o zaplacení pokuty), kde v rozhodné době nebyl přestupek specifikován. Účastník blokového řízení tedy s obsahem pokutového bloku seznámen není a nelze po něm spravedlivě žádat, aby se sám seznámení s jeho obsahem domáhal, například v rámci nahlížení do spisu. Skutečnosti, které policista stěžovateli při projednání přestupku sdělil, tedy identifikaci přestupku a výši sankce, potvrzují přímí svědci svými čestnými prohlášeními. Za této situace je zamítnutí návrhu na povolení obnovy a následné zamítnutí žaloby krajským soudem porušením práva stěžovatele na spravedlivý proces, neboť stěžovatel neměl žádnou možnost bránit se právními prostředky proti nesprávnému zápisu do pokutového bloku a tento zápis jej poškodil na jeho právech nesprávným záznamem bodů v registru řidičů.

pokračování

[5] V přípisu doručeném Nejvyššímu správnímu soudu dne 28. 5. 2013 stěžovatel uvedl, že závěry rozšířeného senátu NSS vyslovené v jeho usnesení ze dne 12. 3. 2013, č. j. 1 As 21/2010 – 65, se vztahují i na nyní posuzovanou věc. Stěžovatel nedal souhlas s uložením pokuty za přestupek dle § 22 odst. 1 písm. f) bod 1. zákona o přestupcích. Dal souhlas s uložením pokuty za jiný přestupek a po celou dobu měl za to, že se v blokovém řízení řeší tento odlišný přestupek (jízda s poškozeným čelním sklem vozidla). Toto tvrzení uváděl od počátku ve všech svých podáních a k jeho prokázání předkládal řadu důkazů. Za podstatné dále stěžovatel označil, že nepodepsal žádný blok ani jiné rozhodnutí o uložení blokové pokuty. Poukázal přitom na judikaturu Nejvyššího správního soudu, z níž lze dovodit, že obviněný stvrzuje souhlas s přestupkem a s jeho projednáním v blokovém řízení právě svým podpisem pokutového bloku.

[6] Žalovaný nevyužil možnost vyjádřit se ke kasační stížnosti.

IV. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[7] Kasační stížnost je důvodná.

[8] Odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu vychází z právního názoru, podle něž je obnova správního řízení ve smyslu § 100 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, z povahy věci vyloučena v případě, že bylo v dané věci rozhodnuto v tzv. blokovém řízení vedeném podle § 84 a násl. zákona o přestupcích. Odkázal přitom na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 3 As 58/2007 – 117, z něž uvedený závěr skutečně plynul.

[9] Poté, co krajský soud o posuzované věci uvážil výše zmíněným způsobem, však rozšířený senát zdejšího soudu dovodil, že za jistých okolností se lze domáhat obnovy řízení také ve věcech, v nichž došlo k uložení pokuty v blokovém řízení. Konkrétně jde o případy, kdy „žadatel v žádosti o obnovu řízení zpochybňuje svůj souhlas s projednáním přestupku v blokovém řízení. Při neudělení tohoto souhlasu totiž není splněna základní podmínka blokového řízení, v důsledku čehož nelze vycházet z toho, že obviněný z přestupku akceptoval skutková zjištění a z nich vyplývající právní kvalifikaci přestupku učiněné v blokovém řízení, vzdal se běžného správního řízení, a tudíž nemůže tyto závěry blokového řízení později zpochybňovat. Jestliže tedy žadatel v žádosti o obnovu řízení podané podle § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu zpochybní souhlas s uložením pokuty v blokovém řízení, musí při splnění ostatních podmínek pro obnovu řízení být provedeno šetření za účelem zjištění, zda tento souhlas skutečně uděлил, či nikoliv“ (usnesení rozšířeného senátu NSS č. j. 1 As 21/2010 – 65, bod [35]).

[10] Paušální závěr krajského soudu o nemožnosti vyhovět žádosti o obnovu řízení ve věci, v níž došlo k uložení blokové pokuty za přestupek, tedy ve světle aktuální judikatury Nejvyššího správního soudu neobstojí. Rozsudek krajského soudu je tak stížen nezákonností spočívající v nesprávném posouzení právní otázky, ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[11] Krajský soud se tedy musí věcně zabývat námitkami, kterými stěžovatel brojil proti zamítnutí jeho žádosti o obnovu řízení v dané věci. Prioritně je přitom třeba se zabývat žalobní námitkou, podle níž policista, který stěžovatele dne 28. 11. 2006 kontroloval, nevyplnil na místě kontroly řádně pokutový blok, a že se o skutečnostech, které policista do bloku a do oznámení o uložení pokuty zapsal, dozvěděl až následovně (17. 7. 2008, kdy si nechal vystavit výpis z evidenční karty řidiče). Přitom bude muset krajský soud uvážit rovněž případné dopady judikatury Nejvyššího správního soudu týkající se otázky, za jakých podmínek rozhodnutí o uložení pokuty v blokovém řízení nabývá právní moci. Zdejší soud k tomu v rozsudku ze dne

29. 12. 2010, č. j. 8 As 68/2010 – 81, uvedl, že „okamžik vydání rozhodnutí v blokovém řízení a s ním v jedno spadající okamžik nabytí právní moci tohoto rozhodnutí musí být závislý na jednoznačném časovém určení a musí být ve všech případech určován identickým způsobem. Takovým okamžikem je však podle Nejvyššího správního soudu okamžik podpisu pokutového bloku, resp. bloku na pokutu na místě nezaplacenou obviněným z přestupku. Teprve tímto podpisem stvrzuje obviněný svůj souhlas se spolehlivým zjištěním přestupku a s jeho projednáním v blokovém řízení, tedy jednoznačně potvrzuje naplnění podmínek blokového řízení stanovených v § 84 zákona o přestupcích.“ Podle citovaného rozhodnutí tedy „[n]abytí právní moci rozhodnutí o uložení blokové pokuty nelze činit závislým na časově tak obtížně uchopitelném a nejistém okamžiku, jako je ústní souhlas obviněného z přestupku, obzvláště za situace, kdy jde ve většině případů de facto o pouhé vyjádření souhlasu s navrhovanou výší blokové pokuty.“ Obdobně Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 9. 6. 2011, č. j. 9 As 2/2011 – 93, uvedl, že „[p]odmínkou pro uložení pokuty v blokovém řízení je, že pokutový blok obsahuje veškeré zákonem stanovené formální náležitosti tak, jak stanoví § 85 odst. 4 zákona o přestupcích, tj. obsahuje jednoznačné údaje o tom, komu, kdy a za jaký přestupek byla pokuta v blokovém řízení uložena, včetně podpisu osoby obviněné z přestupku.“ V rozsudku ze dne 9. 1. 2013, č. j. 9 As 128/2012 – 25, pak zdejší soud konstatoval, že požadavek podpisu na pokutovém bloku je třeba vztáhnout na oba typy bloků, tj. jak na blok na pokutu na místě nezaplacenou, tak i na blok na pokutu na místě zaplacenou.

[12] S ohledem na výše citovanou judikaturu zdejšího soudu je tedy otázkou, zda vůbec posuzované rozhodnutí o uložení blokové pokuty nabylo právní moci, což je bezpochyby nezbytný předpoklad k tomu, aby bylo možno rozhodovat o povolení obnovy příslušného řízení. Nejvyšší správní soud dále podotýká, že nynější případ je specifický v tom, že předmětem sporu zde je pokutový blok na pokutu na místě zaplacenou vystavený na vzoru pokutového bloku, který ani neobsahoval kolonku pro podpis pachatele přestupku (na rozdíl od novějších vzorů). V tomto směru se věc liší od výše zmiňované věci, v níž rozšířený senát zdejšího soudu usnesením č. j. 1 As 21/2010 – 65 dovedl, že za splnění určitých podmínek je na místě obnova řízení ve věci přestupku vyřízeného v blokovém řízení (ve věci posuzované rozšířeným senátem pokutový blok obsahoval podpis stvrzující souhlas žalobce s projednáním přestupku v blokovém řízení, žalobce však tvrdil, že se nejedná o jeho podpis).

V. Závěr a náklady řízení

[13] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V tomto řízení je krajský soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu, který byl vysloven v odůvodnění tohoto rozsudku.

[14] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. června 2013

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu